



**X Всеукраїнська  
науково-практична  
інтернет-конференція  
«Актуальні питання технології  
продукції тваринництва»**

**Полтава, 23 грудня 2025 року**

*X Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція  
«Актуальні питання технології продукції тваринництва»*

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АПВ НААН  
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА  
ПІВНІЧНОГО СХОДУ НААН  
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ  
ДУ ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР НААН**

### **Тези доповідей**

**учасників X Всеукраїнської науково-практичної  
інтернет-конференції «Актуальні питання  
технології продукції тваринництва»**

(23 грудня 2025 року)

Полтава – 2025

Рекомендовано до друку вченою радою факультету технологій тваринництва та продовольства Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 22.12.2025 р.)

УДК 637:636.082.22/.084

А 43

**Анатолій ШОСТЯ** – проректор з науково – педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, – голова оргкомітету;

**Світлана УСЕНКО** – декан факультету технологій тваринництва та продовольства Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, – співголова оргкомітету;

**Марія ІЛЬЧЕНКО** – завідувач кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, - відповідальний секретар.

**Анатолій ПОЛІЩУК** – завідувач кафедри технологій виробництва продукції тваринництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Члени оргкомітету:

**Лариса КУЗЬМЕНКО** – професор кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

**Богдан ШАФЕРІВСЬКИЙ** – доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

**Наталія ГРИЩЕНКО** – доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

**Руслан СУСОЛ** – в.о. завідувача лабораторії молочного скотарства Інституту свинарства і АПВ НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор;

**Олександр БОРДУН** – завідувач лабораторії тваринництва і кормовиробництва Інституту сільського господарства Північного Сходу Національної академії аграрних наук України, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник;

**Тетяна БУСЛИК** – старший науковий співробітник лабораторії обміну речовин ім. С.З. Гжицького Інституту біології тварин, кандидат біологічних наук, старший дослідник.

**Відповідальні за випуск:**

**Марія ІЛЬЧЕНКО** – завідувач кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник.

**Іван ЖЕЛІЗНЯК** – завідувач лабораторії кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького.

До збірника матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання технології продукції тваринництва» увійшли результати теоретичних та прикладних досліджень технології продукції тваринництва. Матеріали надруковані в авторській редакції.

Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

X Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні питання технології продукції тваринництва»: збірник матеріалів X Всеукр. наук.-практ. інтернет конф., 23 грудня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025. 58 с.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

## **ЗМІСТ**

<b>Андрущенко А.В., Шаферівський Б. С. ЗНАЧЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСГЕНЕЗУ У КРОЛІВНИЦТВІ .....</b>	<b>7</b>
<b>Ващенко П.А., Роман Д.С., Маховий О.Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СВИНАРСТВІ .....</b>	<b>9</b>
<b>Желізняк І. М., Омельченко М. О., Усенко О. О. ....</b>	<b>12</b>
<b>ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КРОЛІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....</b>	<b>12</b>
<b>Зінов'єв С.Г., Саєнко А.М., Пека М.Ю., Пушкіна М.Л. ....</b>	<b>14</b>
<b>ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ IN SILICO ДЛЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ОРГАНІЗМ СВИНЕЙ.....</b>	<b>14</b>
<b>Ільченко М.О., Артеменко С.І., Маховий А.Г. ЯКІСТЬ СПЕРМОПРОДУКЦІЇ У КНУРІВ – ПЛІДНИКІВ ЗА РІЗНИХ УМОВ УТРИМАННЯ.....</b>	<b>17</b>
<b>Ільченко М.О., Петулько П. В. ОЦІНКА ВІКОВИХ ЗМІН ПОКАЗНИКІВ СПЕРМОПРОДУКТИВНОСТІ У КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ.....</b>	<b>20</b>
<b>Ільченко М.О., Лукашенко І.К., Мальованчук О.І. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЖИМІВ ВИКОРИСТАННЯ КНУРІВ – ПЛІДНИКІВ В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА.....</b>	<b>23</b>
<b>Карасик М. Д. ВІРТУАЛЬНА ФЕРМА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ АГРАРНОЇ ОСВІТИ .....</b>	<b>25</b>
<b>Лупуляк В.Д., Шаферівський Б.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЛЕМІННОГО СВИНАРСТВА УКРАЇНИ.....</b>	<b>27</b>
<b>Мамонтов Р.О., Шаферівський Б.С. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ У ВЕЛИКИХ СВИНОКОМПЛЕКСАХ ПОЛТАВЩИНИ.....</b>	<b>29</b>
<b>Мироненко О. І., Фесенко О. Г. БЕЗПЕКА ТА ГІГІЄНА КОРМІВ .....</b>	<b>32</b>
<b>Портянник С.В., Маменко О.М., Онищенко А.О. ВМІСТ ЕКТОКСИКАНТІВ КАДМІЮ ТА ПЛЮМБУМУ У ВНУТРІШНІХ ОРГАНАХ І ТКАНИНАХ ДІЙНИХ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ, ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНИХ ПОРІД.....</b>	<b>35</b>
<b>Пруненко В.О., Корсаков С.В., Онищенко О.О. ЯКІСТЬ М'ЯСА САМЦІВ СВИНЕЙ ЗА РІЗНИХ МЕТОДІВ КАСТРАЦІЇ .....</b>	<b>38</b>

<b>Стульник І.І. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ «ЗЕРНОВОЇ» ТЕХНОЛОГІЇ ВІДГОДІВЛІ БИЧКІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ .....</b>	<b>40</b>
<b>Фесенко О.Г., Носик А.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ВАРЕНО-КОПЧЕНИХ ВИРОБІВ .....</b>	<b>45</b>
<b>Фесенко О.Г., Мироненко О.І. ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ М'ЯСА СВИНЕЙ, ФАКТОРИ, ЩО ЇХ ОБУМОВЛЮЮТЬ .....</b>	<b>48</b>
<b>Халак В. І., Бордун О. М., Онищенко А. О., Конкс Т. М. ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ, ТРИВАЛІСТЬ ПЛЕМІННОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....</b>	<b>50</b>
<b>Халак В. І., Ільченко М. О., Усенко С. О., Шостя А. М. ЗАГАЛЬНИЙ БІЛОК, СЕЧОВИНА, АЗОТ СЕЧОВИНИ СИРОВАТКИ КРОВІ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ВІДГОДІВЕЛЬНИМИ І М'ЯСНИМИ ЯКОСТЯМИ У МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ УГОРСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ .....</b>	<b>53</b>
<b>Шпирна І. Г. ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ ПОПЕРЕДНЬОГО ПІДСИСНОГО ПЕРІОДУ НА ВІДТВОРНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК РІЗНИХ ПОРІД .....</b>	<b>57</b>

**Гльченко М.О.,**  
к.с.-г.н., старший дослідник, завідувач кафедри біології продуктивності  
тварин імені академіка О.В. Квасницького  
**Лукашенко І.К.,**  
**Мальованчук О.І.,**  
здобувачі вищої освіти ступеня магістр  
*Полтавський державний аграрний університет,  
м. Полтава, Україна*

## **ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЖИМІВ ВИКОРИСТАННЯ КНУРІВ – ПЛІДНИКІВ В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА**

Найефективнішою галуззю тваринництва є свинарство. Свинина відіграє головну роль у загальному виробництві м'яса. Вона майже вдвічі поживніша за яловичину і баранину.

Галузь свинарства включає розведення свиней для одержання м'яса (свинини) і сала, а також шкіри та щетини. Завдяки багатоплідності, скоростиглості, великій забійній вазі при порівняно незначній витраті кормів на одиницю продукції [4, 6].

Статева активність і якість сперми кнурів значною мірою залежать від біологічно повноцінної годівлі та правильного режиму їх використання. Тварини, яких використовують для парування, повинні бути клінічно здоровими, мати заводську вгодованість і виявляти високу статеву активність. Порівняно з іншими виробничими групами дорослих свиней вони характеризуються вищим рівнем обміну речовин та енергії в організмі [1, 5].

Порівняно з іншими виробничими групами дорослих свиней, кнури – плідники характеризуються вищим рівнем обміну речовин та енергії в організмі [6].

Метою роботи було дослідження режимів використання кнурів – плідників в умовах ДП "ДГ Степне" Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України Полтавського району Полтавської області.

Умови утримання та використання плідників у господарстві мають забезпечувати їх нормальне здоров'я та високу статеву активність якомога триваліший час.

У наших дослідженнях були відібрані кнури великої білої породи різного віку та живої маси. Годівля тварин проводилася згідно з кормовими нормами господарства.

У господарстві кнурів вводять в стадо у віці 7-8 місяців з живою масою 110-130 кг. Щоб виробити рефлекс садки на чучело, з плідником працюють два-три дні поспіль (залежно від віку, темпераменту, фізіологічного стану, породи), по можливості в той самий час. Після роботи упродовж трьох днів, кнуру дають відпочити шість-сім днів. Після привчання до садки на чучело, у кнурців

щотижня одноразово отримують еякуляти незалежно від використання їх для осіменіння.

Для визначення якості спермопродукції у своїй роботі ми досліджували помірний (одна садка у три – п'ять днів) та інтенсивний (1 раз у 2 дні - застосовується при нагальній потребі) режими статевого навантаження кнурів – плідників [2].

У досліді визначали такі фізіологічні показники: об'єм еякуляту, загальну кількість спермій в еякуляті, в тому числі живих, концентрацію спермій, рухливість спермій. Рухливість спермій визначали за допомогою мікроскопа за 10-бальною шкалою.

За допомогою фотоелектрокалориметра визначали концентрацію спермій в кожному еякуляті [5].

Щодо об'єму спермопродукції, то рівень його у тварин з віком збільшується, так як і загальна кількість спермій в еякуляті. Концентрація спермій відрізнялася і також залежала від віку тварин, відповідно від 161,8 млн./см<sup>3</sup> до 189,1 млн./см<sup>3</sup>. Дані рухливості спермій у віці 10-12 місяців становили 80,2 %; у віці 12-18 місяців – 85,0 %; максимального рівня досягла концентрація спермій в еякуляті у віці 18-24 місяці, однак після 24 місяців цей показник зменшився.

Встановлено, що фізіологічні показники спермопродукції кнурів – плідників при помірному режимі їх експлуатації відповідають нормі і еякуляти з такими показниками є придатними для осіменіння свиноматок.

Щодо фізіологічних показників якості спермопродукції кнурів при інтенсивному навантаженні, можна зробити висновок, що для молодих кнурів віком 10-12 місяців цей режим не використовується. Інтенсивне навантаження на кнурів – плідників у господарстві у різні вікові періоди показує, що об'єм еякуляту буде меншим, ніж у кнурів того ж самого віку, але при помірному навантаженні приблизно на 100 мл. Сім'яники при інтенсивному режимі використання не встигають виробити достатню кількість зрілих спермій.

Стосовно показників загальної кількості спермій в еякуляті, їх концентрації та рухливості, то при інтенсивному режимі вони будуть дещо меншими порівняно з помірним режимом навантаження.

Отже, встановлено, що раціональні режими використання кнурів-плідників є вирішальним чинником ефективності відтворення поголів'я свиней та загальної продуктивності господарства. Надмірне статеве навантаження призводить до зниження концентрації спермій, їх рухливості та підвищення відсотка патологічних форм, тоді як дотримання науково обґрунтованих інтервалів між садками та регулярність використання сприяють формуванню стабільних еякулятів високої біологічної цінності. Кнури, які використовуються за помірними режимами (1–2 садки через день або 3–4 садки на тиждень), демонструють найкращі показники спермопродуктивності. Інтенсивний режим статевого навантаження кнурів – плідників використовувати тільки за умови нагальної потреби.

Таким чином, науково обґрунтовані режими використання кнурів-плідників дають змогу підвищити коефіцієнт заплідненості свиноматок, збільшити кількість живонароджених поросят, оптимізувати навантаження на плідників і забезпечити високу економічну ефективність виробництва продукції свинарства.

### **Список інформаційних джерел**

1. Корейба Л. В. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний осібник, Частина 1. Дніпропетровськ. 2016. С. 8-26.
2. Корнят С. Б. Збереження та життєздатність сперми кнурів за різних температурних режимів і умов середовища. Біологія тварин. 2016. Вип. 8. № 1-2. С. 25-32.
3. Пелих В.Г., Ушакова С.В. Динаміка росту молодняку свиней різних генотипів. Науково-технічний бюлетень 2016. (115), С. 169–175.
4. Федяєва А. С. Удосконалення умов утримання кнурів закордонної селекції, вплив моціону на виробництво сперми. Вісник Полтавської державної аграрної академії № 1, 2018. С. 153-155.
5. Шостя А. М., Рокотянська В. О. Динаміка якості спермопродукції у кнурів-плідників залежно від пори року та інтенсивності їх використання. Свинарство: Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Полтава. 2018. Вип. 71. С. 116–123.
6. Юлевич О.І., Ковтун С.І., М.І. Гиль Біотехнологія: навчальний посібник. Миколаїв : МДАУ, 2012. 476 с.

**Карасик М. Д.,**  
здобувач вищої освіти ступеня бакалавр  
спеціальності Технологія виробництва і  
переробки продукції тваринництва  
*Полтавський державний аграрний університет  
м. Полтава, Україна*

### **ВІРТУАЛЬНА ФЕРМА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ АГРАРНОЇ ОСВІТИ**

Сучасний світ надзвичайно швидко розвивається у сфері інформаційних систем та технологій. Люди вже не уявляють життя без гаджетів. Це дає можливість навчатись з використанням дистанційних технологій у зручний час.

Ігри в сучасних гаджетах є широко поширеним явищем, оскільки смартфони, планшети та комп'ютери надають постійний доступ до великої кількості розважальних і навчальних ігор, які впливають на дозвілля, спілкування та спосіб навчання користувачів. Зокрема гра у навчанні студентів підвищує мотивацію, активізує пізнавальну діяльність, розвиває критичне мислення, комунікативні навички та сприяє практичному застосуванню знань [2,